

HET LUCHTSPOOR

Fotoproject 'Wijnhaeve' 2018

Uit de serie:
Het geheim van waterstad
2018

Het **Luchtspoor** was van 1877 tot 1993 een onlosmakelijk onderdeel van het Rotterdamse stadsbeeld. Bewonderd en verguisd. Voor de een was de aanleg van het spoorwegviaduct een welkom modern symbool, voor de ander een aanslag op de historische binnenstad. Het traject was 2,2 km lang en liep van station Hofplein tot en met de bruggen over de Nieuwe Maas en de Koningshaven. Het viaduct werd op 28 april 1877 geopend als onderdeel van de door de Staat aangelegde spoorverbinding van Amsterdam naar België. Het is de enige spoorlijn in Nederland die dwars door het stadscentrum gebouwd is.

Omstreeks 1910, links de Laurenskerk

Diensten en concerten in de Laurenskerk werden met vaste regelmaat verstoord door langs denderende treinen. Maar de markt vond beschutting onder het viaduct en de treinreiziger kreeg een schitterend uitzicht op de bedrijvige en veranderende stad.

Er was een nieuw station nodig om de nieuwe lijn Rotterdam-Breda aan te sluiten op het bestaande traject Amsterdam-Rotterdam. In plaats van het kopstation station Delftse Poort werd een nieuw station met dezelfde naam gebouwd. Het Luchtspoor kreeg ook een eigen station, midden in het centrum van Rotterdam: station Beurs, dat na de oorlog de naam station Blaak kreeg. Om de scheepvaart doorgang te verlenen werden in de Wijnhaven en de Koningshaven draaibruggen gebouwd (in de Wijnhaven zijn nog twee pijlers aanwezig). Na verloop van tijd werd de doorgang in de Koningshaven te krap, daarom is daar in 1927 een veel grotere hefbrug gebouwd (De Hef).

De Wijnhavenpanden

De Wijnhavenpanden vóór 1916

De firma D.Hudig & Co liet in 1917 direct naast het Luchtspoor (op de plaats van de huidige 'Wijnhaeve') een kantoor bouwen, naar een ontwerp van architect A.A. van Nieuwenhuyzen, [Het Assurantiehuis](#).

Na jaren kantoorfunctie werd in het pand het Salvador Allende Centrum gehuisvest. Ook BOOR (Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam) was daar van 1979-1987 gevestigd. Voor de aanleg van de toekomstige spoortunnel zouden eind 1987 alle havenpanden tot aan het Witte Huis gesloopt moeten worden. Na veel protesten is besloten, met uitzondering van Het Assurantiehuis, alle panden weer te herbouwen.

Aan het eind van de 20e eeuw waren de ruim 100 jaar oude bruggen aan vervanging toe. Bovendien vormde de hefbrug, die regelmatig geopend moest worden, een hinderlijk obstakel in de noord-zuid spoorwegverbinding. Na veel discussie werd gekozen voor een 4-sporige tunnel op dezelfde plek, met een ondergronds station Blaak. Na een bouwperiode van 12 jaar werd de [Willemspoortunnel](#) op 15 september 1993 geopend. Het Luchtspoor verdween uit het stadsbeeld. De Hef bleef bewaard als monument.

Afscheid van het Luchtspoor

In september 1993 wordt met een laatste rit per stoomtrein afscheid genomen van het Luchtspoor. Veel Rotterdammers herinneren zich het geluid van die stoomfluit.

Bronnen:

De Wijnhavenpanden, Drs.Marita Meeuwes
www.feijenoordsemeesters.nl
www.maritiemdistrict.nl

Met dank aan Jan Sluijter
en de Gebiedscommissie Centrum

Waterstadgenootschap

contact:

info@waterstadgenootschap.nl